

# Op naar een sociaal ondernemende provincie

*Memo aan leden Provinciale Staten*

## Koplopers van de nieuwe economie

Provincies staat voor grote uitdagingen op het gebied van klimaat, circulaire economie, arbeidsmarkt en sociale cohesie. De economie trekt aan, maar lang niet iedereen profiteert daarvan en ondertussen neemt de vervuiling en CO2 uitstoot toe.

Om deze uitdagingen aan te gaan volstaat traditionele economische groei niet. Een *nieuwe economie* is nodig: circulair, inclusief en armoedevrij.

Sociale ondernemingen belichamen deze nieuwe economie, het zijn bedrijven met een maatschappelijk missie. Denk aan bedrijven als The Colour Kitchen, Thuisafgehaald en Sungevity. De afgelopen jaren is het aantal sociale ondernemingen in Nederland verdubbeld en neemt de werkgelegenheid jaarlijks met tien procent toe zo blijkt uit [onderzoek van McKinsey](#).

De overheid ondersteunt deze beweging inmiddels op alle niveaus. In het regeerakkoord staat deze ambitie als volgt beschreven: "Er komen passende regels en meer ruimte voor ondernemingen met sociale of maatschappelijke doelen met behoud van een gelijk speelveld." De OECD publiceerde in januari een onderzoek naar de rol van de overheid bij versnelling van sociaal ondernemerschap in Nederland en concludeerde dat er sprake is van een '[Momentum for a Dutch social impact society](#)'. Ook veel gemeenten hebben inmiddels beleid om sociaal ondernemen te stimuleren. De G4 steden hebben daarnaast gezamenlijk [The Impact Days](#) geïnitieerd en sociaal ondernemerschap is een [speerpunt van de G40](#). De provincie Noord-Brabant is de eerste provincie die het onderwerp heeft omarmd.

De provincie heeft een logische rol het ecosysteem omdat veel sociale ondernemingen gemeenteverschrijdend werken en veel gemeenten te klein zijn om hen effectief te faciliteren.

## Rol voor de provincie

Dit is het moment waarop provincies een belangrijke rol kunnen nemen in het vergroten van de maatschappelijke bijdrage van sociale ondernemingen. Op basis van bovengenoemde onderzoeken en ervaringen liggen de volgende stappen het meest voor de hand.

- **Breng sociale ondernemingen in kaart en stel een aanspreekpunt in**  
Sociale ondernemingen staan vaak niet op de radar, terwijl de provincie veel kan leren van deze maatschappelijk gedreven ondernemers. De eerste stap is inventariseren welke sociale ondernemingen er actief zijn in de provincie. Op welke beleidsthema's werken deze ondernemers? Tegen welke obstakels lopen zij op? Hoe kan de provincie hen rugwind geven? Maar ook; welke soort ondernemingen zijn juist dun gezaaid in de provincie en waarom is dat zo? Een dergelijke inventarisatie is een basis voor beleid van de provincie. Daarnaast moet de provincie een helder aanspreekpunt instellen zodat ondernemers niet

verdwaald raken in het ambtelijk doolhof. De gemeente Amsterdam heeft dit met het programma [Amsterdam Impact](#) goed geregeld.

- **Creëer passende financieringsinstrumenten**  
Sociale ondernemers zijn op zoek naar (groei) financiering waar een passende afweging wordt gemaakt tussen risico, financieel en maatschappelijk rendement. Dit is onvoldoende beschikbaar en zit daarmee het creëren van meer impact in de weg. Provincies kunnen hier, bijvoorbeeld samen met een Regionale Ontwikkelingsmaatschappij, verbetering in brengen. Zo heeft de provincie Noord-Brabant het [Brabant Outcomes Fund](#) opgericht. Dit fonds richt zich op de opschaling van sociale ondernemingen door uit te betalen op resultaten en biedt ook private financiers de kans te participeren.
- **Bevorder inkoop bij de provincie en gemeenten**  
Sociale ondernemingen zijn niet op zoek naar subsidie, maar naar opdrachten. Door in te kopen bij sociale ondernemingen kan de provincie bijdragen aan maatschappelijke doelen, zoals het bieden van nieuw werk en het verminderen van grondstofgebruik. Daarbij kan de provincie ook een rol spelen in het bij elkaar brengen van gemeenten die sociaal willen inkopen zodat zij van elkaar kunnen leren over goede aanbieders en gebruik van wettelijke inkoopmogelijkheden hierbij.
- **Stimuleer impact meting**  
Wat bereikt een sociale onderneming concreet voor de samenleving? Het in kaart brengen van de impact – de verandering die aan een bedrijf toegeschreven kan worden – is cruciaal voor sociale ondernemingen en haar stakeholders zoals provincies. Niet in de laatste plaats omdat sociale ondernemingen zich richten op maatschappelijke oplossingen die vaak over diverse beleidsprogramma's heen reiken. Impact meten is echter niet eenvoudig, voor mkb-ondernemers wordt het snel te complex, tijdrovend en kostbaar. Provincies kunnen impact meting stimuleren, bijvoorbeeld door vouchers voor kleine ondernemers beschikbaar te stellen zoals de OECD adviseert. Sluit hierbij aan bij het in 2018 gepubliceerde [Impactpad](#).

### Over Social Enterprise NL

Social Enterprise NL is aanjager van de groeiende beweging van sociaal ondernemers. Het netwerk heeft momenteel 385 leden, sociale ondernemingen zoals The Colour Kitchen, Kromkommer, Cycloon Post & Fietskoeriers en Fairphone. <https://www.social-enterprise.nl>

Wilt u meer weten over hoe de provincie de ontwikkeling van sociaal ondernemerschap kan stimuleren? Neem dan contact op met Stefan Panhuijsen via [stefan@social-enterprise.nl](mailto:stefan@social-enterprise.nl) of 020-6264410.